

ก3774

หน้า 33

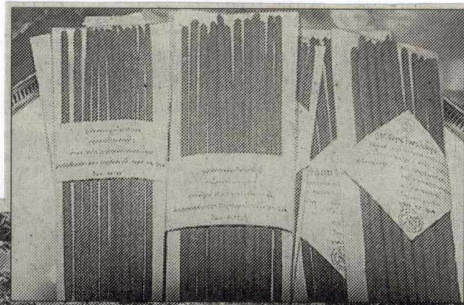
ภูมิภาค

'ธูปสมุนไพรมะขาม'...ไล่ยุง

อีกหนึ่งผลงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรห้วยอีจ่าง

โสภณ ทองโพธิ์งาม

1371

ในขณะที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังย่ำแย่ สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ทั่วประเทศ ซึ่งโดนพิษเศรษฐกิจที่บวมอยู่ทุกระลอก ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ต้องหาหนทางสร้างรายได้เพื่อนำมาจุนเจือครอบครัวอีกทางหนึ่ง ดังนั้น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งเป็นการรวมตัวของภรรยาเกษตรกรตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เพื่อร่วมกันหาแนวทางนำความรู้ทางด้านการเกษตรและเทคนิคเกษตรมาประยุกต์ เพื่อสร้างงาน และสร้างรายได้ พัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น โดย นางอภา สายทอง อายุ 40 ปี ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยอีจาง หมู่ที่ 2 ต.หนองกระทุ่ม อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี เปิดเผยว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้ทางกลุ่มต้องหาทางเพื่อสร้างรายได้ นำมาใช้จ่ายภายในครอบครัว โดยนอกจากทางกลุ่มได้ทำกิจกรรมนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร ที่ทำอยู่เดิมแล้ว ทางกลุ่มยังได้ทำ "รูปสมุนไพรไลยุง" ขึ้นอีกกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกของกลุ่มฯ ได้เป็นอย่างดี

สำหรับความเป็นมาของการทำ รูปไลยุง นั้น นางอภา ได้เล่าว่า ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากผู้เป็นมารดา คือ นางประทุม เพ็ชรโรจน์วัย 76 ปี ซึ่งแต่เดิมคนสมัยก่อนได้ทำรูปไลยุงมานานแล้ว แต่ภายหลังค่อย ๆ หายไป ตนจึงได้ศึกษาเรียนรู้กรรมวิธีในการทำรูปไลยุง ซึ่งนอกจากสามารถสร้างรายได้แล้ว ยังถือว่าเป็นการ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไปอีกด้วย สำหรับสมุนไพรต่าง ๆ ที่ใช้นำมาประกอบในการทำนั้น ประกอบด้วย 1. เปลือกต้นรูป ซึ่งเป็นต้นไม้ยืนต้นที่ค่อนข้างหายาก โดงและขึ้นในป่า มีลักษณะใบยาวรีขมมัน ส่วนที่นำมาใช้ คือ ส่วนเปลือก โดยใช้มีดฉีกแล้วนำมาสับให้ละเอียดนำไปตากแดด ให้แห้งสนิท 3-4 แดด แล้วจึงนำมาใช้ มีสรรพคุณเหมือน กาว ทำให้ผงรูปติดแน่นกับก้นรูปได้ 2. เปลือกสะเดา เป็นต้นไม้ที่ขึ้นตามหัวไร่ปลายนา มีอยู่ทั่วไป จะเอาเฉพาะเปลือก

นำมาตากแดดให้แห้ง มีสรรพคุณอย่างดีในการไลยุง 3. เปลือกต้นอีเหม็น เป็นต้นไม้ยืนต้นขึ้นในป่า โดยจะใช้ส่วนที่เป็นเปลือก นำไปสับให้ละเอียด แล้วนำมาตากแดด มีสรรพคุณในการไลยุง 4. ผิวมะกรูด ใช้เฉพาะส่วนที่เป็นผิว โดยนำมาหั่นให้เป็นชิ้นเล็ก ๆ นำมาตากแดดให้แห้งสนิท มีสรรพคุณในการไลยุง เพราะขณะที่โดนไฟจะเกิดกลิ่นฉุน และทำให้ยุงหนี 5. ต้นตะไคร้หอม ต้องนำมาหั่นให้ละเอียด นำไปตากแดด และ 6. แง่งข่า จะต้องนำมาหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง โดยมีสรรพคุณในการไลยุงเช่นเดียวกัน

ส่วนด้านกรรมวิธีการผลิตนั้น เมื่อสมุนไพรทุกอย่างแห้งสนิทแล้วให้นำมาเข้าเครื่องบดที่ใช้มอเตอร์ เพื่อบดให้ละเอียด จากนั้นใช้ผ้าขาวบางกรองเอาเฉพาะ ผุ่นผง เท่านั้น โดยถ้าหยาบไปจะทำให้บวมไม่ติด แล้วจึงเอามาคลุกเคล้าผสมกันให้ทั่วกันโดยใช้อัตราส่วน 1 ต่อ 1 โดยนำหนักยกลงเปลือกของต้นรูปซึ่งต้องใช้ในปริมาณ 2 เท่า พอคลุกเคล้าได้ให้เอาก้นรูปที่ทำจากกระบอกตาลจุ่มลงไปในช่วงที่มีน้ำเช่อยู่ ซึ่งน้ำที่เช่อยู่ในช่วงนั้นเป็นน้ำที่สกัดมาจากใบ ตะไคร้หอม หลังจากจุ่มเสร็จให้เอามาคลึงในผงรูปเพื่อให้สมุนไพรต่าง ๆ ที่นำมาคลุกเกาะติดกับก้นรูป จากนั้นใช้มือคลึง เพื่อให้เสมอกันนำไปจุ่มในช่วงน้ำอีกครั้ง แล้วนำขึ้นมาคลึงกับผงรูปใหม่โดยทำในลักษณะนี้รวม 5 ครั้ง พอทำเสร็จให้นำรูปไปตากแดดอีก 2 แดด แล้วจึงนำมาบรรจุลงห่อละ 15 ก้าน อย่างไรก็ตามขณะนี้ตลาดของรูปไลยุงยังไม่กว้างมากนัก เนื่องจากยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

ส่วนวิธีการใช้ ไม่ได้ยุ่งยากอะไร โดยให้วางยังจุดต่าง ๆ ที่คาดว่าเป็นบริเวณชุมชุม หรือต้องการที่จะไลยุง จะทำให้ยุงเบาบางลงไม่วนเวียนเข้าใกล้บริเวณที่จุดรูปอยู่ ซึ่ง นายวันชัย รัตนเมธีศล นายอำเภอทัพทัน ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า การทำรูปไลยุง เป็นการนำเอา ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้โดยเฉพาะสามารถนำมาสร้างเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี ซึ่งสมุนไพรที่นำมาใช้แต่ละชนิดก็มีปรากฏอยู่ทั่วไปภายในท้องถิ่น และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคนแต่อย่างใด ซึ่งสมควรอย่างยิ่งในการที่จะสนับสนุน !!